Published on (https://www.bnm.md)

02.01.2024

Rezervele obligatorii

Definiție:	Rezervele obligatorii sunt disponibilități ale băncilor, păstrate în conturi la banca centrală.
Funcție:	Rezervele obligatorii reprezintă un instrument auxiliar de politică monetară, prin care se urmărește restrângerea excesului de lichiditate și, respectiv, atenuarea impactului acestuia asupra ratelor dobânzilor pe piața monetară interbancară. Prin modificarea normei rezervelor obligatorii, banca centrală mai urmărește să influențeze marja bancară (diferența dintre ratele dobânzilor la creditele acordate și depozitele atrase) și respectiv, dinamica creditului și a inflației. Majorarea normei rezervelor obligatorii în valută este deseori utilizată de economiile emergente pentru descurajarea fenomenului de dolarizare (euroizare) a economiei și îmbunătățirea mecanismului de transmisie a politicii monetare. Rezervele obligatorii pot avea și o funcție macroprudențială, de prevenire a creșterii excesive a creditării.
Specificul regimului rezervelor obligatorii în Moldova:	
Cadrul normativ:	Cerințele de menținere a rezervelor obligatorii se stabilesc în temeiul art.17 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și a Regulamentului cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin HCE nr. 302/2019 (regulament).
Baza de calcul:	Rezervele obligatorii se constituie din mijloacele atrase de bănci înregistrate în conturile din clasa 2 „Obligații" din bilanțurile băncilor. Din baza de calcul se exceptează mijloacele atrase de la BNM, de la alte bănci licențiate, provizioanele și elementele de fonduri proprii ale băncilor.
Norma rezervelor obligatorii:	Norma rezervelor obligatorii este cota procentuală din mijloacele atrase de bănci din care se constituie rezervele obligatorii și se stabilește de către Comitetul executiv al BNM în cadrul ședințelor de politică monetară și, respectiv, se anunță prin deciziile de politică monetară. Pentru a încuraja atragerea de către bănci a mijloacelor bănești pe termen mediu și lung, se aplică o normă a rezervelor obligatorii egală cu 0% la pasivele cu o scadență contractuală mai mare de 2 ani, care se înscriu în anumite criterii (pct. 15 din regulament [1]).
	În cadrul regimului rezervelor obligatorii se disting 2 perioade consecutive, care durează câte 1 lună: — de observare – interval de timp cuprins între data de 16 a lunii precedente până la

Perioade de constituire:	data de 15 a lunii curente în care se determină media bazei de calcul și, respectiv, pe baza căreia se stabilește nivelul rezervelor obligatorii; — de aplicare – interval de timp cuprins între data de 16 a lunii curente până la data de 15 a lunii următoare în care se menține nivelul stabilit al rezervelor obligatorii în conturile băncilor la BNM.
Mod de constituire și regim de menținere:	— Rezervele obligatorii se constituie, în conturile deschise la BNM, în 3 monede: lei moldovenești (MDL), euro (EUR) și dolari SUA (USD); — rezervele obligatorii în MDL se constituie din mijloacele atrase în MDL și valute neconvertibile, altele decât cele enumerate în pct. 19 din Regulamentul privind stabilirea cursului oficial al leului moldovenesc faţă de valutele străine, aprobat prin HCA nr. 3/2009; — rezervele obligatorii în EUR și USD se constituie din mijloacele atrase în valutele respective. Băncile aleg de sine stătător în ce valută, EUR sau USD, vor constitui rezerve obligatorii din mijloacele atrase în alte valute liber convertibile (VLC); — conformarea la regimul rezervelor obligatorii în MDL, EUR și USD se apreciază în funcție de media soldului, pe ansamblul perioadei de aplicare, a disponibilităților băncilor în conturile deschise la BNM în monedele corespunzătoare; — în cazul rezervelor obligatorii în MDL, se aplică un regim de „averaging”. Aceasta înseamnă că soldul mijloacelor în conturile „Loro” la BNM, în care se mențin rezervele obligatorii în MDL, poate să varieze pe parcursul perioadei de aplicare (poate să atingă și nivelul zero), atât timp cât media soldului pe ansamblul perioadei de aplicare este cel puțin egală cu nivelul stabilit al rezervelor obligatorii în MDL; — în cazul rezervelor obligatorii în valută, se aplică un regim de „averaging parțial”. Respectiv, doar o parte a rezervelor obligatorii în EUR și USD, 5% din baza de calcul, se menține în medie, pe ansamblul perioadei de aplicare. Partea rămasă a rezervelor obligatorii se menține în volum neschimbat și poate fi tratată drept un sold minim de rezerve obligatorii de care banca trebuie să dispună în conturile deschise la BNM; — nu se admit compensări între excedentul și deficitul de rezerve obligatorii în diferite monede.
Remunerare:	BNM poate remunera, inclusiv la rate negative, rezervele obligatorii menținute de bănci. Principiile și modul de remunerare sunt stabilite prin actele normative ale BNM. La moment, BNM plătește băncilor o dobândă la cota din rezervele obligatorii ce depășește 5% din baza de calcul. Rezervele obligatorii se remunerează la rate distincte, în funcție de moneda de constituire a acestora. Rezervele obligatorii în MDL se remunerează la rata BNM la facilitatea de depozit overnight. La remunerarea rezervelor obligatorii în USD se aplică rata Secured Overnight Financing Rate (SOFR), iar pentru cele în EUR – rata Euro short-term rate (€STR). Ambele rate sunt diminuate cu câte 2 puncte procentuale. Ratele respective sunt stabilite la acest nivel prin HCE al BNM nr. 139/2019.
Dobânda pentru deficit de rezerve obligatorii:	În cazul nerespectării de către bănci a cerințelor stabilite privind rezervele obligatorii, Banca Națională percepe o dobândă, calculată prin aplicarea la suma deficitului mediu de rezerve a dublului ratei dobânzii medii ponderate la facilitatea de creditare overnight pe zi, valabilă în perioada înregistrării deficitului, înmulțită cu numărul de zile din perioada corespunzătoare de aplicare.

Regulamentul cu privire la regimul rezervelor obligatorii, aprobat prin HCE nr. 302/2019 [2]

HCE nr. 139/2019 cu privire la ratele dobânzii de remunerare a rezervelor obligatorii și comisioanele aferente deservirii și gestionării rezervelor obligatorii în dolari SUA și în euro, modificată prin HCE nr.221/2023 [3]

Statistica rezervelor obligatorii menținute de bănci în MDL [4]

Statistica rezervelor obligatorii menținute de bănci în VLC [5]

Tags

RO [6]

rezerve in MDL [7]

rezerve in VLC [8]

Source URL:
https://www.bnm.md/en/node/50003

Related links:

[1] http://www.bnm.md/ro/content/regulamentul-cu-privire-la-regimul-rezervelor-obligatorii-aprobat-prin-hotararea-comitetului [2] https://www.bnm.md/ro/content/regulamentul-cu-privire-la-regimul-rezervelor-obligatorii-aprobat-prin-hotararea-comitetului [3] https://www.bnm.md/ro/content/hotararea-comitetului-executiv-nr-1392019-cu-privire-la-ratele-dobanzii-de-remunerare [4] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dop/DOP2.xhtml [5] https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dop/DOP3.xhtml [6] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=RO [7] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=rezerve in MDL [8] https://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=rezerve in VLC